

ELS VIGATANS A LA UNIVERSITAT DE CERVERA

BIBLIOGRAFIA

- GUDIOL, J.: *La Universitat Literària de Vich*. Vich, 1924.
- CASANOVAS, P., IGNASI, S. I.: *Balmes, la seva vida, el seu temps, les seves obres*. Barcelona, Biblioteca Balmes 1932. Vol. II.
- RAZQUIN FABREGAT, FERRAN: *Balmes i Cervera*. Vic, Tip. Balmesiana, 1922.
- FOLCH, ARTEMI: *La Universitat de Cervera*. Episodi de la Història, n.º 133. Barcelona, Rafael Dalmau, ed. 1910.
- J. G.: *Passaports de viatge d'estudiants de Cervera*. Butlletí de l'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona. Vol. XVI. Anys Acadèmics CCV-CCVIII. 1933-1936. Barcelona Imp. «Primer de Maig», 1936.

La Universitat de Cervera —cèlebre per diferents aspectes derivats del caràcter de la seva fundació i de la seva influència en els estudis superiors en el temps secular del seu funcionament—, va vincular el nom de la capital segarrenca amb el de la resta de les poblacions catalanes. La seva funció docent acaparà la formació professional de tota la joventut estudiosa obligada a graduar-se a la Universitat certerina per supressió oficial dels altres centres universitaris existents. Aquella famosa Universitat Literària de Vic (1) construïda en 1573 —la primera pedra havia estat col·locada el 13 de desembre de 1565— havia sofert la mateixa sort que els restants estudis generals de Barcelona, Tarragona, Lleida, Girona i Tortosa amb motiu de la decisió del monarca venedor en la guerra de successió, duc d'Anjou, Felip V d'Espanya. Fou la darrera que deixà de funcionar en 1717, quan s'iniciaren els estudis universitaris a Cervera, interinament en el convent de Sant Francesc de Paula.

Des d'aquesta data fins al 1842 es professaren a Cervera les facultats majors: de Teologia, Cànon, Llei, Medicina, Filosofia i Humanitats, amb un total de 24 càtedres i únicament en ells podien obtenir el grau de llicenciat els estudiants interessats en un títol professional. Els vigatans alum-

(1) Situada al començament del carrer de l'Escola prop de la Catedral havia conquerit un merescut prestigi. El seu paper no desdeïa, ni poc ni molt del de les altres del principat. Fins el 1599 no li fou atorgat privilegi, pel rei Felip III de conferir graus de filosofia. Més tard en 1702 s'amplià amb les disciplines de teologia i altres facultats. La seva vida econòmica depenia, en principi de les rendes de la Causa Pia, que amb el nom d'Almoina general existia a la ciutat. El bisbe Fra Andreu de Sant Geroni el 15 d'agost del 1618 les transferí per a pagament de salaris a catedràtics, comprenent que la necessitat d'ensenyar era tan important com qualsevol altre. Un patronat municipal nomenava un Consell general de Consellers per la seva administració i regim. S'anomenava Universitat Reial i Apostòlica. El seu govern el formaven el Canceller, Vicecanceller, Rector, Vicerector i Secretari. El bisbe actuava de Canceller, el secretari de l'Ajuntament de Secretari del Consell. De primer tenia establerta tres càtedres de filosofia, dues de teologia, una de cànon i una de lleis, i més endavant, s'hi afegí una facultat de medicina. No podien excedir de 53 el nombre de doctors, distribuïts en la forma següent: 17 de teologia, 16 de lleis i 20 de filosofia. El curs començava el 7 d'octubre i finalitzava el 12 de juny

nes de la Universitat Literària de Vic i els que, temps a venir, haurien cursat els seus estudis en l'esmentat centre, havien d'acudir a Cervera durant els 124 anys de funcionament solidari d'aquella Universitat

S'ha parlat molt dels resultats assolits amb l'experiència d'una sola universitat establerta a Cervera per voluntat del monarca, brollant comentaris arran de l'excusa de la seva creació. Al costat de la idea venjativa que, segons alguns, informà l'esperit del seu fundador anorreant les iniciatives i avantatges que la presència d'un centre d'alts estudis infonia a les poblacions o capitals que el posseïen —motivada per la manca d'assistència a la causa reial i a la participació favorable de les autoritats i població cer-verina—, ressalta el desig sobirà d'obligar la joventut de l'època a sotmetres a una disciplina i a unes normes d'estudi d'acord a un establiment modèlic, envaït de totes les prerrogatives, pontificies o reials, suficientment habillat, amb professorat escollit i amb òptimes condicions d'allunyament de centres populars i d'emplaçaments castrenses, adients al fi cultural cercat. L'èxit de la labor universitària assolida a Cervera va vèncer les opinions dubtoses i consagrà el seu prestigi definitiu. Avui, encara, el seu record és garantia de contingut positiu, tant en la cultura general d'aquells temps, com en la vàlua de cada ú dels que passaren per les seves aules. D'aquesta manera el títol de professor d'aquell centre docent era i és considerat com un segell de glòria, garantia d'unes dots pedagògiques incontrovertibles.

Les dificultats sorgides a nivell de la instal·lació de la universitat a la ciutat de Cervera, foren considerables en ordre al seu desenvolupament econòmic i al desplaçament de catedràtics. Aquests inconvenients foren arranats amb els acords presos entre les autoritats militars i religioses de la regió que regularen la provisió de càtedres, especialment de ciències eclesiàstiques, entre els religiosos dels convents establerts prèviament a Cervera i altres provenint de poblacions veïnes. A gairebé dos segles de distància del funcionament de la Universitat de Cervera els noms dels consellers i catedràtics revestits dels càrrecs i mereixements que conqueriren durant la seva estada a Cervera i després en els llocs oviradors als quals varen ésser destinats, mereixen el respecte dels seus deixebles i l'honor de romandre en les pàgines més brillants del llibre de la història.

Catedràtics vigatans

Entre els noms il·lustres de catedràtics de les diferents facultats professades a Cervera esmentarem els dels vigatans, amb títol de naixença i els dels que tingueren relació amb Vic, abans o després del seu professorat, pel cúmul d'activitats que, d'una manera o altra, desenvoluparen durant la seva estada en la nostra ciutat amb motiu de càrrecs i comissions honorables. Comentarem, en primer lloc, en ordre a la cronologia del professorat:

Josep Batllés, catedràtic de filosofia Tomística en 1753 i d'Institucions de Cànon en 1767.

Lluçà Callissà i Costa, catedràtic de Gramàtica Llatina en 1758, i de Retòrica, Poètica i Filosofia. Havia nascut a Vic el 5 de desembre del 1731.

Als catorze anys ingressà a la Companyia de Jesús, completant els vots el 20 de febrer del 1765. Gran coneixedor del llatí i del grec. Crític eminent i crudit. La seva tasca més sobressortint la realitzà a Ferrara, on es dirigí després de l'expulsió dels jesuïtes per Carles III, nomenat Prefecte de la Biblioteca de la Universitat. Fou presentat al Sant Pare regnant com l'home més savi d'Europa. Napoleó I li va oferir l'encàrrec de formar i ordenar la Biblioteca Imperial. Pel setembre del 1798 tornà a Vic on va morir als 79 anys el 12 de novembre del 1810. El seu retrat figura en la Galeria de Vigatans Il·lustres.

Josep Urpià, professor de Filosofia en 1782. També actuà de primicer de la capella universitària.

Jaume Balmes i Urpià, professor de Teologia en 1837. També figura el seu retrat en la Galeria de Vigatans Il·lustres. Va néixer en 1810 i morí en la seva ciutat natal el dia 9 de juliol del 1848. Abans de professor havia estat alumne, com veurem, de la Universitat ceriverina. No cal retreure els seus mèrits, prou coneguts de tothom.

Felip Traveria, prevere, catedràtic de Cànon en 1841. També el trobarem en la llista dels alumnes.

Per l'interès que pugui tenir, en relació amb la història de la nostra ciutat, afegirem a la llista de catedràtics vigatans, els noms dels que abans o després del seu professorat a Cervera tingueren alguna relació amb Vic.

Magí Cantacorps, fill de Calaf, Primicer de Capella i professor en 1723 per nomenament reial. En 1733 fou nomenat canonge de la Seu de Vic, on morí el 21 - XII - 1769.

Bonaventura Carbonell, fill de Sant Joan de les Abadesses, catedràtic de Cànon en 1745, i canonge de Vic, per ofici, en 1757. Molts escrits són signats fins al 1764 com a canonge penitencier de la Seu: morí a 24 - VII - 1775.

Josep Vilamajor, nat a Bellpuig, cosí del canonge Jaume Ripoll i Vilamajor. Catedràtic de Moral en 1759-69 i nomenat canonge de Vic en 1769, on morí a 10 - XI - 1813.

Magí Vilella, natural de Sanahuja, catedràtic de Filosofia Tomística en 1726 i en 1755, de Filosofia Moral, en 1733, i de Teologia Tomista en 1757. Primicer de Capella. Canonge de Vic en 1770, on morí a 24 - 11 - 1808.

Pau Mingell, fill de Sta. Coloma, Professor de Cànon en 1722, canonge de Vic per provisió reial en 1775.

Pere Girós, nascut a Torrallosa, catedràtic d'exercicis Decretals en 1785, canonge de Vic per provisió reial en 1790, on morí a 25 - III - 1817.

Francesc Bosch i Magnet, de Sant Hipòlit de Voltregà, catedràtic a Cervera des de 1795 a 1806, de Moral, Filosofia i de Teologia, també des de 1812 canonge de la Seu on morí pocs mesos després a 20 juliol.

Francesc Xarrié, de Barcelona, catedràtic de Filosofia i de Teologia en 1803. Abans havia estat professor del Seminari de Vic. El 25 d'octubre de 1823 féu la Oració fúnebre, a l'església de Ntra. Sra. de la Pietat de Vic, del diaca Brigadier dels Reials exèrcits Antoni Coll, impresa després per Ignasi Valls.

Estudiants vigatans a Cervera

Si pretenim retreure el pas dels vigatans en les aules de la Universitat cerverina, és per intuir el gran nombre d'estudiants que de la nostra ciutat acudiren a Cervera per tal d'obtenir un títol superior. Quan hom parla dels estudis efectuats en aquell centre en relació amb Vic, hom pensa tot seguit amb Balmes i tal vegada amb algú altre com Jaume Ripoll, Manuel Galadics, com si amb aquests s'exhaurís gairebé la llista. Però la veritat fou ben altra. L'intellectualitat vigatana no planyia esforços per assolir els títols universitaris obtinguts per ferma vocació, desafiant incomoditats d'un llarg i penós viatge i d'una estada lluny dels seus familiars, i això reiterat als diferents anys de durada dels estudis.

El P. Casanovas, en la seva minuciosa biografia de Balmes, parla dels seus viatges a Cervera, desplaçament que podem considerar propi de cadascun dels alumnes vigatans. El viatge solia durar tres dies. El millor camí era per Manresa i Igualada. La primera etapa per la carena de Colluspina. Per un camí de ferradura, durava poc més d'onze hores. Els estudiants pernoctarien a Manresa i emprendrien la segona tirada a Igualada per un camí també de ferradura, en el qual gstarien de sis a set hores. La tercera jornada, ja amb bona carretera, duraria unes nou hores. El P. Casanovas s'esplaia en saborosos comentaris al llarg d'aquesta ruta, en els diferents tocoms de la pintoresca cavalcada, al voltant de llocs amarats de poesia i de llegenda, la muntanya de Montserrat, on és lògic que alguna vegada s'hi dirigissin per tal de venerar la famosa Moreneta, just reposada en el seu Palau després de la desolació causada pel pas dels francesos i els afrancesats constitucionals que els precediren. La tercera etapa podia fer-se, en aquest temps, amb diligència aprofitant la que passava cap a Saragossa i Madrid o altres vehicles que no mancarien en aquesta època d'agitat moviment estudiantil. De Manresa hom podia dirigir-se cap a Calaf, camí una hora més llarg que el d'Igualada, i la tercera jornada passaria per Castellfollit de Riubregós, Cardona passant per la Manresana i les Aluges, tot plegat de sis hores i mitja de temps. Alguna volta Balmes va seguir aquest camí com demostren els segells d'un dels seus passaports.

Gràcies a aquests passaports, document obligat per qualsevol desplaçament, podem obtenir dades de gran valor. Es guarden en els arxius de l'antiga Universitat. 1.600 passaports corresponents a la dècada 1825 a 1835, època en què comença el carlisme, l'alçament de les seves forces, la mort de Ferran VIIè i el trasllat a Barcelona de la Universitat borbònica. D'aquests passaports n'hi ha 34 que porten el nom de Vic com inici de l'itinerari i el segell de l'autoritat policíaca dels diferents llocs on el viatger pernoctà. Aquest document, interessantíssim, permet a més conèixer la signatura del seu propietari i els caràcters físics de la seva persona, en el qual són detalladament especificats.

Si un dia podem ampliar aquesta nota amb caràcter definitiu essent-nos permès cercar noves fonts per tal d'endinsar-nos en èpoques anteriors, trobarem segurament molts noms que ens seran coneguts, com els de Jaume Soler, fill de Sant Joan de les Abadesses, catedràtic del nostre Seminari,

canonge de la nostra Seu (oposicions renyides amb Balmes i Jaume Passarell) i, més tard, bisbe de Terol, graduat en 1816. El del Pare Bach, fill del Bach de Collsacabra, sacerdot que va reconstruir l'Oratori de Sant Felip Neri, fundador de la Casa Asil de Vic l'any 1818; el de Jaume Ripoll, memorable canonge vigatà, fill de Preixana, notabilíssim coneixedor de les antiguitats eclesiàstiques, graduat en lleis en 1800, per no esmentar més que els que tenen veïnatge vigatà. En un altre indret, caldria situar els de Pròsper de Bofarull, Jaume Caresmar, Pau Estorc, Antoni Gimbernat, Manuel Milà i Fontanals, Narcís Montoriol, Joan Prim, Joaquim Roca i Cornet, Feliu Torres Amat, en una lleugeríssima tria de personalitats influents en els destins de Catalunya.

Cenyint-nos ara als noms assenyalats en els esmentats passaports de la darrera època cerverina, senyalant Vic com a punt de partida, anotarem amb resumida nota biogràfica els següents:

Ignasi Alemany (1832-34). Vocal de la Junta de govern de la Casa Asil en 1871. Capellà rector de Sant Feliu Saserra, en 1863, es troba el seu nom en la llista de subscripció per mitigar les desgràcies del riu Meder.

Miquel Bach (1825-33). Nascut en 1810. Fundador del periòdic «El Montanyés» en 1854, periòdic que tingué curta durada, amb motiu de la gran epidèmia colèrica. Fundador del Cercle Literari de Vic. Vocal de la Junta de Primera ensenyança en 1865. Diverses vegades actuà de regidor municipal, aprofitat deixeble de Balmes en matemàtiques (1837).

Jaume Balmes i Urpià (1826-34). Com ja hem vist, a Cervera fou estudiant i professor. La seva vida i la seva obra són prou conegudes per resumir-la convenientment. Recomanem al lector la famosa biografia del P. Casanovas on es troba, també, detallada minuciosament, la relació que tingué amb la Universitat de Cervera i de la qual n'hem pogut treure dades generals sobre els viatges dels estudiants vigatans, el contacte que va tenir amb algun d'ells, amb els quals hem de suposar que devien fer el trasllat amb bona companyia.

Benet Baquero Capellan (1829). Nascut a Vic el 1813 i mort incidentalment a Barcelona el 1878. Fundador i primer president del Cercle Literari de Vic, càrrec que exercí diverses voltes, àdhuc en el moment de la seva mort. Protector del Cercle, li cedí bona part de la seva famosa biblioteca. Exercí de jutge de primera instància i registrador de la propietat. Obtingué càrrecs importants a dins i a fora de la ciutat. Fou un mecenes de les arts, convertint la seva llar en cenacle d'importants manifestacions artístiques. Cavaller de l'Ordre de Carles III i Comendador de Isabel la Catòlica. En 1868 presidí la Junta local pro monument a B. C. Aribau.

Francesc d'A. Bofill i Portell (1825-33). Advocat. Condeixeble de Balmes en el Seminari amb el qual rivalitzava assiduament per conquerir el primer lloc en el curs de lletres. Morí en 1848 el mateix any que el seu company.

Francesc Camprodon i Safont (1834). Va néixer en 1816 i morí a l'Havana en 1870. Estudià lleis a Cervera, Alca'la i Barcelona. Poeta, escriptor i dramaturg deixà mostres tan valuoses com conegudes en la bibliografia

vigatana i en el teatre català i castellà. Les seves aficions polítiques, apart diverses contrarietats, el conduïren a l'obtenció del càrrec de diputat per Gràcia, Vic i Santa Coloma de Farnés i al d'administrador general de Finances a l'illa de Cuba. El seu passaport de viatger a Cervera és expedit a Barcelona, on deuri residir.

Pere Conell (1823-35). Consta com a procurador en 1867.

Josep d'Espona i de Barnola (1832-33). Hisendat. Suplent de jutge de pau en 1865. Diverses vegades ocupà càrrecs en el Consell municipal fins a 1868. Formà part de la Junta de Cementiri, del patronat de pobres de Vic, i de la del ferrocarril. Soci actiu del Cercle Literari. Morí en 1876.

Pere Estanyol i Nuri (1829-32). Nascut en 1814 i mort a Barcelona el 16 de març de 1881, des d'on fou traslladat i enterrat a Vic. Advocat i registrador de la propietat. Fundador del Cercle Literari. En 1865, nomenat liquidador recaudador d'hipoteques del Partit. En 1863 formà part de la Comissió promotora del ferrocarril de Granollers a Sant Joan de les Abadesses, i en 1874 de la comissió municipal imposada pel comandant carlista, juntament amb Benet Baquero, Joan d'Abadal, Pere J. Font i Joan Vilarrubia. En el seu estatge de la Rambla de Sant Domènec es celebraven vetllades musicals i literàries. El seu fill Josep Estanyol i Colom, donà a la biblioteca del Cercle (1884) nombrosos llibres en recordança del seu pare.

Marian de Febrer i Riera (1832-1834). Nascut el 1813 i mort el 15 de maig de 1879. Vocal de la Junta i depositari dels béns de la Casa de Caritat en 1863. Actuà en afers públics de la ciutat i fou tinent alcalde en 1865. Pare del literat, poeta i home de grans activitats Francesc de Febrer i Armenteres. Formà part de la Companyia d'Assegurances Mutues d'Incendis d'edificis de la ciutat i de la comarca, i promotor de la subscripció del ferrocarril de Granollers a Sant Joan de les Abadesses.

Pau Ferigle i Oñó (1834). Advocat, resident a Barcelona en 1849.

Manuel Font i Font (1826-28). Hisendat, advocat. Soci fundador del Cercle Literari. Promotor fiscal del jutjat de Vic des de 1855 fins a la seva jubilació vint-i-un any després. Nascut a Vic en 1815 morí en la seva ciutat el 9 de desembre de 1881.

Marian Font i Font (1825). Advocat. Germà de l'anterior. Regentà l'alcaldia de la ciutat en diverses tongades (1835-36), (1842-43), (1844-46) i (1850-52). Fou cavaller de la Reial Ordre americana d'Isabel la Catòlica. Morí en 1885.

Miquel Font i Font (1832). Germà dels anteriors. Fundador del Cercle Literari, vocal de la Junta de Caritat en 1864. Exercí de notari entre 1856 a 1876. Morí en 1877.

Manuel Galadies i de Mas (1829). Encara que nascut a Ripoll (1807) passà la major part de la vida a Vic on exerceix les seves múltiples i doctes activitats. Advocat, assessor del Vicariat de Vic, jutge de primera instància diverses vegades. Fundador del Cercle Literari i President de l'entitat en dos biennis. Soci honorari pels seus mereixements i favors dedicats al Cercle. Arqueòleg, numismàtic, ocupà, sobre temes d'aquestes especialitats, la seva tribuna moltes vegades. Col·laborador del Diccionari geogràfic

universal de Bergnes de les Cases i del «Madoz». La seva obra magna «Miscelania de frutos literarios», editada en 1846, tingué una segona edició en 1849. Reuní una nombrosa biblioteca i una bona col·lecció de monedes. Gran amic personal de Balmes, fou l'ànima del trasllat de les despulles del filòsof als claustres de la Catedral en ocupar l'alcaldia en el bienni 1848-1850. Morí en 1884.

Manuel de Gibert Pujol (1832-35). Advocat i procurador. Formà part de la Junta de Govern de Barcelona en 1842, assolint el lloc de cap polític de la província. Morí en 1873.

Francesc Maresch (1832). Procurador. Regidor municipal. En 1873 dimití el seu càrrec a causa de la guerra carlina. Morí en 1883.

Ignasi Maresch i Serra (1833-34). Advocat. Morí en 1871. Contribuí a la subscripció per les desgràcies del riu Meder en 1863.

Josep Martí (1829-33). Fundador del Cercle Literari.

Josep Mascaró i Viguer (1833-34). Advocat i propietari. Fou de la Junta del Cercle Literari en 1863. Vocal de la Junta de Sanitat en 1871 i Fiscal de la jurisdicció apostòlica castrense del Bisbat en el mateix any. De la Comissió del ferrocarril en 1864. Secretari escrutador de les eleccions a diputat en 1864 la qual elegí diputat a Corts a Jaume Safont.

Joan Nadal Janer (1829). Metge, s'establí a Barcelona on residia encara el 1849.

Narcís d'Oliveras (1825).

Joaquim d'Oriola (1832-34). Emparentat amb Antoni Ristol, resident a Barcelona, formà part de la comissió barcelonina en favor de les víctimes de l'aiguat i desbordament del riu Meder en 1863.

Josep Osona (1834). Advocat. En l'any 1828 consta com majoral en l'acadèmia de Sant Tomàs d'Aquino, secció de Retòrica. Morí en 1842.

Josep Pratdesaba Magnet (1832-34). Fill de la Masia Prat de Saba de Malla. Advocat. Fou durant 30 anys secretari de l'Ajuntament de Vic. Morí el 1877.

Jaume de Rocafiguera (1825-32). D'ihustre i coneguda família vigatana, lligada a múltiples manifestacions culturals i polítiques de la ciutat.

Francesc Sadurní (1827-32). Advocat. Fundador del Cercle Literari. Espòs de Dolors Galadics, germana de Manuel, hereu dels béns del seu germà.

Miquel Safont i Lluch (1829-34). Germà del famós banquer i home de negocis barceloní. Actuà de regidor de l'Ajuntament de Barcelona, on residia des de 1858, i formà part de la Junta de recaptació de donatius per les desgràcies de l'aiguat de Vic. Contribuí i formà part de les comissions per recollir fons destinats als Teatres Principal i Liceu, etc.

Jacint Sala Castellet (1834)

Josep Torres Riera (1834). Component de la Junta de Govern de Barcelona el 28 de novembre del 1842.

Felip Traveria (1834). Sacerdot. En 1841 era professor de Cànon.

Josep Valls (1834). Procurador en 1843. Tenia cura dels assumptes de Balmes en l'esmentat any.

Marian Vila Claret (1826-32). Advocat i Físcal del Tribunal eclesiàstic. Condeixeble i amic de Balmes junt amb Galadies, el qual cita en una carta de 15 de juny del 1836. Morí en 1855.

Manuel Vilaró i Serrat (1833-34). Fou un dels co-fundadors de la Congregació de Missioners. Nasqué a Vic el dia 22 de setembre de l'any 1816. L'any 1826 començava la carrera eclesiàstica. Cantà la seva primera Missa en l'Oratori particular del Mas Rossell de Granollers de la Plana. En ser el P. Claret elegit Arquebisbe de Cuba, escollí per a Secretari el seu antic company de missions. Per manament d'ell el P. Vilaró retornà a Vic i, a cap d'un mes d'esser-hi, morí en els braços del P. Clotet, quan comptava només 36 anys d'edat i 3 de missioner (1853).

Aquesta llista abasta, doncs, els estudiants cerverins, el viatge dels quals comença a Vic. Naturals de la ciutat, la majoria, alguns, sense esser-ne, vivien en ella, car el passaport és expedit per les autoritats vigatanes. La data que hem col·locat (entre parèntesi), darrera el nom, significa el curs o cursos de permanència a Cervera. En una darrera relació ens plau de donar els noms d'altres alumnes procedents de pobles veïns, el cognom dels quals ens és conegut per la relació que ells o els seus descendents tingueren amb els nostres afers ciutadans.

Esmentarem: *Pau Pinós* (1825) i *Pau Puig* (1827), amb passaport expedit a Gurb. *Marc Canudas* (1829-30) i *Ramon Montaner* (1822-33) amb passaport de Gironella. *Esteve de Riera* (1835), *Francesc de Riera* (1835), *Josep de Riera* (1834-35), *Pau de Riera i Camporat* (1832-36), *Antoni Vilaró* (1828-35), *Josep Vilaró* (1830-34) i els germans del mateix cognom *Adjutori*, (1835) sacerdot i *Jaume Vilaró* (1834-35) el qual fou beneficiat de l'església del seu poble natal i per oposició canonge magistral de Sevilla. Va deixar escrit un Catecisme de Doctrina Cristiana i un volum de poesia catalana. Tots aquests amb passaport de Manlleu. Així com *Josep Roura* (1824) de Sant Hipòlit de Voltregà, *Climent Banús* (1825-33) de Tavernoles i *Josep Quintana Rimbaut, Joan Riera i Fontordera* (1825-30) de Tona.

Els estudiants de la Universitat de Cervera si gaudien de beca sojornaven a l'edifici docent o en algun dels collegis establerts. Si no, calia que anessin a dispesa per les cases de la ciutat. El seu vestit i els va ajustar-se a prescripcions expresses, sotana llarga negra i manteu i devia era prohibit qualsevol exornament exterior, així com l'ús de tota mena d'armes. El règim catòlic de la Universitat obligava als alumnes d'Humanitats a oïr missa cada dia i combregar un diumenge de cada mes. Exigia costums honestos, evitant l'assistència a certes diversions, l'ús de carruatges per anar i tornar de les aules, certs jocs d'envit, i estada al carrer a determinades hores del vespre. La legislació que regulava la vida universitària era extensa y feixuga i la contravenció de les lleis era objecte de càstics de

presó o pecunàries. El curs escolar començava el 18 d'octubre i acabava el 30 de juny.

En aquestes circumstàncies vivien els vigatans estudiants a Cervera. Els que tingueren ocasió d'estudiar en les seves aules foren testimonis vivents d'aquella època de plenitud que assolí la cultura catalana centralitzada en una única universitat de fonda influència en el ressorgiment del país.

Miquel S. Salarich i Torrents